

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Martyrii SS. Paternvthii, Copretis, Et Alexandri Militis Svb Ivliano Apostata

Mari, Giambatista

Romae, 1645

Notae Ad Acta Martyrii Sanctorvm Paternvthii et Sociorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11043

NOTAE
AD ACTA MARTYRII
SANCTORVM
PATERMVTHII
ET SOCIORVM.

PATERMVTHIVS (*¶* *Copres*
Ermita] Varijs modis corruptè
legitur in quamplurimis M. S.
hoc nomen, Patermuthius, vt
interdum etiam in duo diuida-
tur, Petri, & Mutij: interdum
verò priori parte truncatum Mu-
tium tantum reddat, quod habet M. S. instrumen-
tum anni 1562. penes Archiuum nostræ Ecclesiæ,
similesque errores sunt circa nomen Copretis. Sed
rectius nuncupatur Patermuthius, vt etiam in Me-
næis & Menologio habetur. Extabat, vt diximus,

C

in

in præfatione ad Lectorem, R O M Æ perantiqua Ecclesia huic Sancto Patermuthio dicata, quæ erat Parœcialis; in eoque ambitu & loco sita, vt dicitur il Mercatello propè Synagogam Hebræorum; & de qua nil aliud memorię proditum habetur, nisi quod Clerus prædictæ Ecclesię sex denarios Presbyterij in Thuribulorum festiuitate recipere consueuerat. Erat Thuribulorum festiuitas quædam laudabilis & perantiqua consuetudo tempore nonnullorum solemnium festorum Summum Pontificem incensandi, idque à Clero cuiuslibet Ecclesiæ peragebatur, cui propter munus quædam certa quantitas denariorum, quæ Presbyterium nominabatur, pro genere & numero Cleri tribuebatur.

- 2 *In Aegypti solitudine.*] Id est, circa eam partem Alexandria, quam vocant Ægyptum inferiorem, cum Alexandria sit vrbs Ægypti, non longè à Nili ostio Canôpo, condita ab Alexandro Macedone, anno 320. ante Christi ortum: celebris olim omnium liberalium disciplinarum scholis, maximoque totius Orbis commodo nobilissimum emporium, sed longe post Christi Aduentum nobilior, siue Religionis sanctitatem, siue præstantiam sanctissimorum Præsulum spectes, antequam Arij hæresis inuallisset: siue demum admirandæ & planè cœlestis vitæ Monachos spectes, qui latè circumfusi in solitudine Deo vixerunt, de quibus plura Cassianus lib. 1. & 2. Collat. & passim. In his floruit & Pa-
ter-

termuthius incedens in omni sanctitate & iustitia, iuxta ea quæ idem Cassianus de Regulis Monachorum Ægypti & Thebaidis scribit.

3 *Ego aliquando viuebam sine lege, sed cum venit mandatum.*] In vulgata sic habetur: *Ego viuebam sine lege aliquando, sed cum venisset mandatum, &c.* Quoad verò interpretationem videtur noua, nec abludentem habens allegoriam, immo fortasse sensum literalem in persona Adami, qui postquam transgressus est mandatum Dei, peccatum agnouit, & hoc est, quod dicit, peccatum reuixit post mandatum, non quod antea vixerit, sed quia poterat homo peccare, & non peccare, quasi in radice manebat. Et hic sensus deduci potest ex eiusdem Sancti Pauli verbis subsequenter, nimirum: *Peccatum occasione accepta per mandatum seduxit me.* Vbi verbum *seduxit*, alludit ad primorum parentum seductionem, quæ occasione mandati facta est, cum serpens tentaret, diceretque: Cur præcepit vobis Dominus, &c. Vide Cornelium à Lapide in hunc locum. Potest etiam locus hic intelligi de omnibus peccatoribus post Adamum, quibus peccatum reuixisse dicitur post legem, quando nimirum agnouerunt Deum Iudicem iustum, & bona remuneraturum, & mala puniturum. Vnde peccatum, quod antea mortuum putabatur, non quod non viueret, sed quia desidia hominum non æstimabatur, imputandum post mandatum, & agnitionem mandati

prohibentis, reuixisse dicitur, urgente præsertim Dæmone ad transgressionem, qui hactenus cessasse à tentatione videbatur, quod post deiectum primū hominem, velut in pacifica possessione quiescebat, & ideo etiam mortuus quodammodo fuisse dicebatur, vt explicat Sanctus Ambrosius super illum Pauli ad Rom. 7. *Sine lege enim peccatū mortuum erat.* Vide Symphorianum Champerium de mirab. sac. Script. lib. 1. Theorematum Diui Pauli Theor. 5. vbi ex Ambrosio & Origene hunc locum percommodè explicat.

4 *Noueris ergo decimam drachmam.*] Quod de decima drachma, & nouem Choris Angelorum, iuxta communem auctorum interpretationem dicitur, pluribus illustrabimus, vbi demonstrationem de diuinis vocationibus Sancti Petri Episcopi Sebastæ fratris Sanctorum Basilii Magni, & Gregorij Nysseni in lucem ediderimus, peculiari huius de Choris Angelorum, & decimo ordine hominum sententia, quod propediem Deo dante facturi sumus. Nota tamen, quod secundus Chorus, Græcorum sententia, totus ferè lapsus est cum Lucifero, eaque de causa in suis Odeis Angelicis omittunt secundam, cum nulla sit communis cum alijs laudatio. Vide Baronium ad annos Christi 842. tom. 9.

5 *Erexitque in signum gaudiij Crucem.*] Crux, lucerna nostra, quæ etiam in die Iudicij fulgebit.

6 *Zelau in peccatoribus.*] Textus vulgatus habet,
zela-

zelanti super iniquos, &c. Huius verò Psalmi expositio de Asaph est forsan secundum Rabbinorum traditionem.

- 7 *Nemo mittit vinum novum in vtres veteres.*] Interpretatio facilis, & grata, maximeque veritatem sensus literalis explicans, quam plerique mittentes; moralem sensum tantum quærunt.
- 8 *Misisti in mare equos tuos.*] In Habacuc 3. iuxta textum variatur lectio.
- 9 *Iulianus Imperator deserto Deo.*] Vide Sozom. lib. 5. cap. 5. & Baron. ad annos Christi 362.
- 10 *Iulianus Imperator venit in Aegyptum.*] Fuisse Ecclesiam, quæ in Aegypto erat, vexatam Iuliani tempore, Apollonij Sanctissimi Monachi Acta fidem inter alia faciunt, vt refert Euagrius in Vitis Patrum in Apollonio cap. 7. item Palladius in hist. Lausiaca cap. 52. Baron. anno Christi 362. nu. 177.
- 11 *Bestias eremi adfuisse blandientes Paterni vobis.*] Sic Paulo Eremitarum Magistro rapaces corui, Aegidio cerua, Hieronymo leo; aues, cicadæ Francisco obsecutæ sunt.
- 12 *Miserante Deo emolliuit.*] Plures alij cum iam tormenta passi fuissent, & martyrij coronam debitam accepturi essent, non secuta morte à martyrio degenerarunt, & ex Christi Confessoribus martyres Diaboli effecti sunt, pluribus sceleribus se inuoluendo, atque etiam fidem negando, vt de Saprício Presbytero narrat Baron. ad ann. Christi 260. n. 32.

Celebrior, inquit, est Nicephori fama, cuius martyrium Antiochia magna gloria exhibitum, cum in locum Sapricij Presbyteri, qui negarat se sufficiens, desertoris militis damna reparavit, hostemque prostravit. Extant Acta tunc scripta, & quidem fidelissima; agiturque natalis dies eius martyrij quinto Idus Februarij. Per spicuum tunc plane, sed pavendum editum est exemplum, quo fideles omnes admonerentur, frustra quæque magna conari hominem Christianum, nisi fraternæ charitatis compage fuerit solidatus: cum Sapricius Presbyter, vita iam oppignerata martyrio, quod odio flagraret in Nicephorum, ipsum propè ictum vibrante carnifice, Christum negans, idolis sacrificavit. Magna itaque gratia fuit cecidisse, & iterum resurgentem duplicem quasi coronam martyrij adeptum esse Copretem. Videtur enim hoc accidisse ob merita lacrymarum Paternuthij: vix enim aliquis ad Deum aliquando flens accessit, qui non quod postulavit, acceperit, nullus adeo beneficia dolenter optavit, qui non impetrarit: ipse enim est, qui consolatur flentes, dolentes curat, pœnitentes informat.

13 *Additi sunt ei Eugenius, & Masarius.] De his habetur in Martyrologio Romano die 20. Decembris: fortasse hac die propter inventionem Reliquiarum aut translationem. Baronius in notis ad Martyrologium dicta die se de ijs legisse narrat in vita huius Sancti Paternuthij manu exarata vetustissima penes*

nes Bibliothecam Basilicæ Vaticanæ. Mentionem præterea de jis facit Menologium his verbis: *Eadem die commemoratio Sanctorum Martyrum Eugenij, & Macarij, qui sub Iuliano Apostata detenti, atque ad illum ducti, eius impietatem arguentes, in ignem traditi, serpentibus venenatis obijciuntur, à quibus illesi permanentes, vinciti missi sunt in Mauritaniam regionem plurimis editis miraculis, beatas animas Deo tradiderunt.*

14 *Recole ieiunia.*] Miracula admiranda à paucis patrata.

15 *Tunc vnus ex militibus nomine Alexander.*] Hic aduerte Lector in Menologio haberi, Alexandrum militem conuersum esse, postquam Patermuthium & Copretem vidisset incolumes in fornace ardenti permansisse. Vnde facile colligas seruos Christi non semel, sed iterum & fortassè sæpius in ignem iniectos, quando ad primam iniectionem viso miraculo Alexander miles conuersus est: postremo verò cum iisdem fornacem subijsse narratur, ex quo tamen non sequitur, quin prius iuxta modum in historia relatum, ipse ignem vtrò appetierit, eodemque modo, quo narratur, obierit.

16 *Subito illustratus.*] Gratia Dei quam subito docet, & ex idiota doctissimum reddit, cum etiam ad tactum cœlestis luminis continuò ferocissimum. Saulum prostratum exclamasse noueris: *Domine quis es? & quid me vis facere?*

- 17 *Apparere Michael, & Gabriel.*] Duo Principes Angeli semper ad magna nuncianda, aut facienda missi. Non mirum si hic quoque tam stupendo facto adfuisse dicantur.
- 18 *Corpus verò Angeli componentes.*] Sic etiam in Sina Arabiae monte corpus Beatæ Catharinæ Angeli collocarunt, & corpus Sancti Clementis Principis Apostolorum discipuli in arca lapidea in marmorea ædícula in templi speciem ab Angelis, vt opinari licet, diuinitus conditum est.
- 19 *Inflito diuinitus vulnere.*] Variantibus de miserabili Iuliani morte sententijs, illa maximè placet, à Sancto Mercurio Martyre Dei Genetricis Mariæ iussu interemptum sexto Kalend. Iulij ann. ætatis 32 Imperij primo, mens. 8. in campo magno, & planitioso, Assia nuncupato, vt refert Theophilus in vita Sancti Macarij Romani apud D. Hieronymum in vitis Patrum cap. 9. Manumque suam sanguine impleuisse, & in aërem sparsisse, ac rabiosè allatrasse hoc scommate: Vicisti Galilæe, vicisti, fatiare Nazarene. Ita simul & victoriam confessus est, & blasphemiam euomuit. Videat qui plura desiderat apud Baronium anno Christi 363.
- 20 *Sine gladio.*] Menologium dicit obruncatos esse, sed intelligendum est iuxta sententiam datam, quæ tamen diuinitus impedita fuit, vt ante exceptum gladium è viuis excederent, simili cum socio Alexandro exitu.